

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.1.175/2017/9.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke
Dr. Sebe Mária, előadó bíró
Dr. Somogyi Gábor, bíró
Az eljárás helye: Budapest
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2018. május 2.
Az ügy tárgya: sikkasztás büntette és más bűncselekmények
Terhelt: XV. rendű

Első fok: Fővárosi Törvényszék, 12.B.794/2010/828., ítélet, tárgyalás,
2015. december 29.
Másodfok: Fővárosi Ítéltábla, 8.Bf.392/2016/113., ítélet, nyilvános ülés,
2017. március 22.

Az indítvány előterjesztője: XV. rendű terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára, hatályon kívül helyezésért

Rendelkező rész

A sikkasztás büntette és más bűncselekmények miatt I. rendű terhelt és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a XV. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Kúria a Fővárosi Törvényszék 12.B.794/2010/828. számú és a Fővárosi Ítéltábla 8.Bf.392/2016/113. számú ítéletét a XV. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

- [1] A Fővárosi Törvényszék (megismételt eljárásban) 2015. december 29-én kihirdetett 12.B.794/2010/828. számú ítéletével a XV. rendű terheltet vesztegetés elfogadása büntette [Btk. 291. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] miatt 1 évi, 2 évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. Egyben 30.000.000 forintra vagyonek Kobzást rendelt el a terhelttel szemben, és kötelezte a felmerült bűnügyi költség viselésére.
- [2] Kétirányú fellebbezések alapján eljárva a Fővárosi Ítéltábla 2017. március 22-én kihirdetett 8.Bf.392/2016/113. számú ítéletével a XV. rendű terhelt cselekményét a Btk. 291. § (3) bekezdés a) pontja szerinti vesztegetés elfogadása büntettének minősítette és büntetését 300 napi tétel, 2.000 forint napi összegű, végösszegében 600.000 forint pénzbüntetésre enyhítette. Egyebekben a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a XV. rendű terhelt tekintetében érdemben helybenhagyta.

- [3] Az irányadó tényállás lényege a következő. Tényállás IV. pontja. Az I. rendű terhelt az 1. számú Rt. fiókja technikai számlájának közbeiktatásával a 2. számú Rt.-nek a 3. számú Rt.-nél vezetett ügyfélszámlájáról 2003. február 10. és 2003. március 14. napjai között összesen 2.620.000.000 forintot utalt át jogosulatlanul, a számlatulajdonos tudta nélkül különböző bankszámlákra, mely összeg jelentős részét a 4. számú Rt. részvényeinek felvásárlására fordították. A 4. számú Rt. elnök-vezérigazgatójának beadványa alapján a PSZÁF 13.238/2003. számon vizsgálatot indított a társaságban bekövetkezett befolyásszerzés bejelentésére és közzétételére vonatkozó szabályok érvényesülése tárgyában. E vizsgálat során a PSZÁF 2003 májusában megkereste a 3. számú Rt.-t annak kiderítése végett, hogy milyen okból és jogcímen utalt át a 2. számú Rt. 2003. március 14. napján 500.000.000 forintot olyan bankszámlákra, melyek a hatóság látókörébe kerültek. A 3. számú Rt.-nél feltalálható átutalási megbízáson célszámlaként kizárólag az 1. számú Rt. bankfiókjának technikai számlaszáma volt megjelölve. Ez alapján a PSZÁF megállapította, hogy az 1. számú Rt. és a 3. számú Rt. által szolgáltatott adat ezen átutalás vonatkozásában ellentmondást mutat, ezért előre be nem jelentett célvizsgálatot rendeltek el. Az I. rendű terhelt 2003. május elején tudomást szerzett arról, hogy a PSZÁF érdeklődik a 2003. március 14. napján, a 2. számú Rt. számlájának terhére általa jogosulatlanul végzett 500.000.000 forintos átutalás után, erről tájékoztatta a VII. rendű terheltet. A VII. rendű terhelt felismerte, hogy az I. rendű terhelt felelősségre vonása mellett az ő elszámoltatása is bekövetkezhethet, ezért a felelősségre vonás elkerülése végett a XIV. rendű terhelt segítségét kérte, aki a hiány leplezésére egy halasztott adásvétel ötletével állt elő. Az I. rendű terhelt régi ügyfeléhez, az 1. számú Kft. résztulajdonosához és egyben ügyvezetőjéhez, a XV. rendű terhelthez fordult segítségért, akit arra kért, hogy 30.000.000 forint anyagi ellenszolgáltatás fejében segítsen a fiktív adásvételben és a hiány leplezése érdekében időlegesen adjon kölcsön az 1. számú Kft. 500.000.000 forintot értékpapír formájában a 2. számú Rt.-nek. Az eljárás során kétséget kizáróan nem lehetett azt megállapítani, hogy I. rendű terhelt közölte-e a XV. rendű terhelttel, hogy a 2. számú Rt. számláján keletkezett hiány az általa elkövetett bűncselekményből eredően keletkezett. A XV. rendű terhelt annak tudatában vállalta adásvételi szerződés aláírását, hogy az ügylet célja a 2. számú Rt.-nél keletkezett hiány pótlása. A XIV. rendű terhelt 2003. május 9. és 14. napja között 2003. március 13-i keltezéssel olyan tartalommal készített el állampapírra vonatkozó halasztott adásvételi szerződést, miszerint a 2. számú Rt. az 1. számú Kft.-től 500.000.000 forintért megvásárolja a kft. 519.000.000 forint értékű, X000000 jelű diszkont kincstárjegyét és a vételárat az 1. számú Kft. által megjelölt bankszámlákra átutalással azonnal teljesíti, míg az értékpapírokat az eladó 2003. május 14. napján köteles a vevőnek átadni. Ezt az okiratot az 1. számú Kft. nevében a XV. rendű terhelt cégjegyzésre jogosult ügyvezető aláírta, amiért - pontosan meg nem állapítható helyen és időben - az I. rendű terhelttől 30 millió forintot készpénzben átvett. Az I. rendű terhelt intézkedett 500.000.000 millió forint értékben X000000 jelű diszkont kincstárjegy megvásárlása iránt, és ennek alapján 2003. május 14-én 51.974 darab diszkont kincstárjegy megvásárlásra került a 3. számú Rt.-től az 1. számú Kft. részére, majd az 512.328.400 forint árfolyamértékű állampapírokat még aznap átvezették a 2. számú Rt. 3. számú Rt.-nél vezetett ügyfélszámlájára. A 2. számú Rt. és a 3. számú Rt. között ténylegesen kizárólag bizományosi megbízásokra szóló keretszerződés, értékpapír-ügyfélszámla szerződés, valamint befektetési tanácsadásra szóló megbízási keretszerződés volt, amelyeket a felek 2002. november 4. és 5. napjain kötöttek. Az I. rendű terhelt cselekményének leplezése érdekében elkészített okiratok az ügyfél-dossziékba, illetőleg a PSZÁF vizsgálatainak iratai közé kerültek.
- [4] A másodfokú bíróság IV. tényállási ponttal kapcsolatos jogi érvelése szerint a szerződés megkötése azt a célt szolgálta, hogy a korábbi szabálytalan pénzmozgásokat lepapírozzák, amely a XV. rendű terhelt tudattartalmához igazodóan nem az alapbűncselekményhez kapcsolódó bűnkapcsolat formájában, hanem gazdasági vesztegetés keretében valósult meg. a XV. rendű terhelt a saját jogtalan vagyoni előnyét tartotta szem előtt, amikor a diszkont kincstárjeggyel kapcsolatos szerződést aláírta, a tényállásból azonban nem vezethető le, hogy az elkövetéskor hatályos

gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.) általános felelősségi szabálya [29. § (1) bekezdés] szerint, illetve más jogszabály vagy norma alapján ügyvezetőként a társasággal szemben fennálló kötelezettségét megszegte volna. Ekként - a védői érveléssel egyetértve - a XV. rendű terheltnek felrótt vesztegetés tekintetében mellőzte a köteleességszegéssel elkövetés [(3) bekezdés b) pontja szerinti] minősítő körülmény megállapítását, és cselekményét a 2012. évi C. törvény 291. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (3) bekezdés a) pontja szerinti vesztegetés elfogadása büntetnének minősítette.

II.

- [5] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen a XV. rendű terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt elsődlegesen az ítélet hatályon kívül helyezése és a másodfokú bíróság új eljárásra utasítása, másodlagosan a XV. rendű terhelt felmentése, vele szemben az eljárás megszüntetése, illetőleg büntetésének enyhítése érdekében.
- [6] Indokai szerint a másodfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt határozata felülbírálatra alkalmatlan, indokolása pedig a rendelkező résszel teljes mértékben ellentétes, így az ítélet meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) és b) alpontjainak megsértésével került sor. Ezen túlmenően a tényállás hiányosságai, iratellenes megállapításai és helytelen következtetései miatt annak megalapozatlanságára hivatkozott.
- [7] A védő szerint a XV. rendű terhelt ártatlan, s egyébként a bűnösség megállapítása esetén sincs alap a terhelttel szemben vagyonekobbzás alkalmazására, mivel valójában a gazdálkodó szervezet gazdagodott, és a Btk. 74. § (2) bekezdés második fordulata értelmében ilyen esetben az intézkedést a gazdálkodó szervezettel szemben kell elrendelni.

III.

- [8] A Legfőbb Ügyészség BF.1318/2017/1-IV. számú átiratában a védő felülvizsgálati indítványát törvényben kizártnak tartotta és a XV. rendű terhelt tekintetében a határozat hatályában fenntartását indítványozta.
- [9] Álláspontja szerint a felülvizsgálati indítvány abban a részében, amely a bizonyítékok mikénti értékelését, illetőleg a tényállás megalapozottságát vitatja, a törvényben kizárt.
- [10] A vagyonekobbzás tekintetében a felülvizsgálat a Be. 416. § (4) bekezdés c) pontjára figyelemmel kizárt, mivel a vagyonekobbzás alkalmazása kapcsán elkövetett esetleges törvénysértés különleges eljárás (Be. 570. §) lefolytatásával orvosolható. A Be. 570. § (1) bekezdés a) pontja szerint, ha a bíróság jogerős ügydöntő határozatában a vagyonekobbzásról nem vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett, erről az ügyész indítványára, illetve hivatalból utólag határoz. A terhelt és a védő közvetlenül ugyan nem kezdeményezhetik a vagyonekobbzásra vonatkozó különleges eljárást, kérhetik azonban, hogy azt a bíróság hivatalból folytassa le. Ennek jogi alapját a terhelt esetében a Be. 43. § (2) bekezdés d) pontja, a védő esetében a Be. 50. § (3) bekezdése teremti meg. A bíróságnak e kérelemre a Be. 6. § (1) bekezdésére figyelemmel a különleges eljárást kötelezően le kell folytatnia.
- [11] A felülvizsgálati indítvány az indokolási kötelezettség teljesítését vitató részében sem alapos. A töretlen ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis nem állapítható meg az indokolási kötelezettség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése, ha az ügydöntő határozatból kitűnik az eljáró bíróságoknak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel és/vagy intézkedéssel kapcsolatban - mire alapozták. Mivel ezen kötelezettségüket a bíróságok megfelelően teljesítették, ebből adódóan az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozás alaptalan.

IV.

- [12] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerint tanácsülésein bírálta el.
- [13] A védő felülvizsgálati indítványa nem alapos.
- [14] A Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. Ekként a jogerős ítéleti tényállás megalapozottsága nem vizsgálható, és nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróságok bizonyítékokat értékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a cselekmény minősítésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható, eltérő tényállásra alapítottan nem támadható. Ebből következően a felülvizsgálati indítvány abban a részében, amely a bizonyítékok mikénti értékelését, illetőleg a tényállás megalapozottságát vitatja, a törvényben kizárt.
- [15] A felülvizsgálati indítvány az indokolási kötelezettség megsértése címén is kifogásolta a megtámadott határozatot.
- [16] A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) és azt megelőző 1997. évi LXVI. törvény egyező szövegű 13. § (1) bekezdése szerint a bíróság határozatát - ha törvény másképpen nem rendelkezik - indokolni köteles. A Be. 257. § (3) bekezdése alapján a határozat - ha a Be. másképp nem rendelkezik - bevezető részből, rendelkező részből, indokolásból és keltezésből áll. A Be. 258. § (3) bekezdése pedig rendelkezik az indokolás elemeiről. Ekként az indokolás rendeltetése egyfelől a döntés, tehát valamely rendelkezés (jogkövetkeztetés) ténybeli alapjának rögzítése (ami a tényállás), másfelől a döntéshozatali tevékenységről számadás (ami a tényálláson kívüli indokolás). Előbbi a döntés alapossága, utóbbi pedig a döntéshozatal ellenőrizhetősége iránti elvárás teljesítését jelenti.
- [17] Ehhez képest az indokolási kötelezettség megsértése nem az indokolás bármely elemének hiányát, hibáját jelenti, hanem annál szűkebb terjedelmű (BH 2012.32.). Egyrészt maga a törvény szűkíti a Be. 258. § (3) bekezdése szerinti kört, mivel kizárólag a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében teszi vizsgálandóvá az indokolási kötelezettség teljesítését [Be. 373. § (1) bekezdés III. pont].
- [18] A törvényi meghatározásból viszont nem következik, hogy ennek kapcsán anyagi jogi vizsgálatba lehetne bocsátkozni. Az anyagi jogi intézmények megjelölése csupán ezen eljárási ok releváns körét, nem pedig a vizsgálat tárgyát jelenti. Ezen ok esetében tehát a bűnösség megállapításának, a felmentésnek, az eljárás megszüntetésének, a jogi minősítésnek vagy a bünteteskiszabásnak, illetve az intézkedés alkalmazásának anyagi jogi alapossága, helyessége nem vizsgálható.
- [19] Másrészt - az indokolás, illetve arra vonatkozó kötelezettség rendeltetéséből fakadóan - értelemszerű, hogy az indokolás egyes elemeinek hiányossága, hibája eleve anyagi jogi sérelem, s mint ilyen, vizsgálandó és bírálendő el. Ekként az indokolás részét képező tényállás (ténymegállapítás), valamint a jogkövetkeztetés esetleges hiányossága, hibája anyagi jogi sérelem.
- [20] Ügydöntő határozat esetében alapvető követelmény, hogy tényből vonható ténybeli vagy jogi következtetés. Ennek feltétele a ténymegállapítás, ami bizonyításfelvétel, mérlegelés, valamint a hitelt érdemlőség kérdésében állásfoglalás következménye. A tényből vont ténybeli következtetés is ténymegállapító tevékenység. A tényből vont jogi következtetés viszont már nem ténymegállapítás, hanem valamely jogtétel (így törvényi tényállási elem) igazolása, azzal való megfeleltetés, ekként jogi értékelés. Különböző tehát, amikor a bíróság a bizonyítékokat méri össze, mérlegeli, s annak eredményeként tényt, tényállást állapít meg, és amikor a már megállapított tényt (a bizonyítéktól, illetve annak forrásától függetlenül) veti össze a törvénnyel: előbbi a ténymegállapító tevékenység,

aminek eredménye a tényállás; utóbbi a jogkövetkeztető - valójában a döntéshozó - tevékenység, aminek eredménye a rendelkezés.

- [21] Büntetőítélet alapja csak bizonyított ismeret lehet. Ehhez képest bizonyítás a jogi értékelés célja nélkül, és jogi értékelés bizonyítás nélkül, önmagában nem történhet. [Értelemszerű kivétel a Be. 75. § (3) bekezdése, valamint a megdönthetetlen törvényi vélelemmel, vagy a tudományos igazsággal ellentétes bizonyítás esete.] A jogkövetkeztetésnek alaposnak és helyesnek, a tényállásnak megalapozottnak kell lennie. Az indokolás pedig számadás a tényállás megállapításához és a jogkövetkeztetéshez vezető tevékenységről. Következésképpen a ténymegállapítás a jogkövetkeztetés előtti, az indokolás viszont az utáni tevékenység.
- [22] Az indokolási kötelezettség megsértését egyrészt az jelenti, ha az indokolás nem, vagy nem az elégséges és szükséges mértékben tartalmazza, hogy a bíróság mit vett számba, mit mérlegelt, illetve értékelt ténymegállapítása, jogkövetkeztetése végett. Ilyenkor ugyanis ellenőrizhetetlen a ténymegállapító és döntési tevékenység, tehát az ítélet felülbírálhatatlan [Be. 373. § (1) bekezdés III. pont a) alpont]. Ha pedig az indokolás a rendelkező résszel teljesen ellentétes, akkor a döntés nem egyértelmű [Be. 373. § (1) bekezdés III. pont b) alpont]. Az ilyen indokolás nem rendeltetésszerű, ezért a határozat további - érdemi - vizsgálatának sincs helye.
- [23] Kétségtelen, hogy ezen eljárási ok tekintetében eltérő a helyzet attól függően, hogy a bíróság fellebbezés vagy felülvizsgálati indítvány alapján jár el. A másod-, illetve harmadfokú bíróságnak ugyanis (bár korlátozottan és különböző mértékben) módja van a tényállás kiegészítésére, így bizonyíték mérlegelésére, míg felülvizsgálat során erre nincs törvényi lehetőség.
- [24] Ehhez képest felülvizsgálatban közömbös, hogy lényeges tény a bíróság bizonyíték mérlegelésének eredményeként [Be. 78. § (3) bekezdés] nincs a tényállásban, vagy azért, mert rá vonatkozó bizonyításfelvétel sem történt meg, vagy pedig azért mert a bizonyításfelvétel megtörtént ugyan, de eredményének mérlegelése, illetve a ténymegállapítás elmaradt (utóbbiak egyaránt a ténymegállapító tevékenység hibája, ekként a megalapozatlanság esete). Felülvizsgálatban mindez közömbös [Be. 423. § (1) bekezdés], vagy pedig anyagi - és nem eljárási - jogi okot alapozhat meg (BH 2004.102.). Felülvizsgálatban a hiányzó ténymegállapításnak a tényállásszerűség szempontjából lehet jelentősége, a nem koherens, önellentmondásos tényállás pedig szintén anyagi jogi sérelemként vizsgálandó körülmény.
- [25] Az irányadó tényállásnak mindazokat a tényeket tartalmaznia kell, amelyek az alkalmazott Btk. rendelkezéseinek szempontjából jelentősek. Ehhez képest ítéltető ugyanis meg, hogy a megtámadott határozat ügydöntő rendelkezése a büntető anyagi jog szabályaival összhangban áll-e. Ha azonban a megtámadott határozat ügydöntő rendelkezése helytálló vagy téves mivoltának kérdésében, az irányadó tényállás alapulvételével nem lehet maradéktalanul és megnyugtatóan állást foglalni, akkor ez egyben a büntető anyagi jogi szabály sérelmét is jelenti.
- [26] Kétségtelen, hogy felülvizsgálati eljárásban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás - Be. 351. § (2) bekezdése szerinti - esetleges megalapozatlansága nem vizsgálható (s nincs mód a tényállás hiányosságának - akár az iratok tartalma alapján való - kiküszöbölésére sem).
- [27] Ebből azonban nem következik, hogy felülvizsgálat során az irányadó tényállásból vont jogi következtetés alaposságának vizsgálata is kizárt. A Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontja értelmében ugyanis éppen a jogi következtetés képezi a felülvizsgálat tárgyát.
- [28] Indokolási kötelezettség megsértése, ha a tényállás és a tényálláson kívüli indokolás között, vagy a rendelkező rész (jogkövetkeztetés) és a tényálláson kívüli indokolás között van ellentmondás, eltérés, kétértelműség (BH 2008.323., 2009.352., 2010.117., 2010.243., 2012.32.).
- [29] Ha azonban a tényállás valamely rendelkezés ténybeli alapját nem rögzíti, önmagában kétértelmű, vagy a tényállás és a rendelkező rész (jogkövetkeztetés) eltérő, akkor az anyagi jogi sérelem (BH 1998.110., 2001.518., 2004.102., 2010.324., Bfv.III.742/2008/14.).
- [30] Ellenkező esetben jogerő bekövetkezte után, a felülvizsgálati eljárásban - indokolási kötelezettség megsértése címén is - érvényesíteni lehetne a tényállástól eltérő körülményekre hivatkozó

álláspontot, ami a törvény több rendelkezésének megkerülése lenne [Be. 417. § (2) bekezdés, 423. § (1), (4), (5) bekezdés; BH 2012.32.].

- [31] Ekként felülvizsgálatban a ténykérdéssel összefüggő indokolási kötelezettség kapcsán csupán az vizsgálható, hogy a megtámadott jogerős határozat indokolásában az eljáró bíróság leellenőrizhető és elégséges módon számot ad-e a tényállás megállapításához vezető - Be. 78. § (3) bekezdés szerinti - mérlegelő tevékenységéről. A mérlegelés eredménye azonban vitássá nem tehető, az ugyanis a Be. 423. § (1) bekezdése kizárja.
- [32] A jogkérdéssel, illetve jogi értékeléssel összefüggő indokolási kötelezettség kapcsán pedig szintén csupán az vizsgálható, hogy a kifogásolt határozatban nyomon követhető-e a bíróság értékelő tevékenysége. Annak eredménye viszont ezen a címen nem tehető vitássá, az ugyanis nem eljárási, hanem anyagi jogi kérdés, ekként más - hivatalból nem vizsgálható - felülvizsgálati ok tárgyát képezheti.
- [33] Az első- és a másodfokú bíróság azonban a Be. 373. § (1) bekezdés III. pontja által meghatározott körben a szükséges és elégséges mértékben egyaránt eleget tett indokolási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság tényállást állapított meg, amit a másodfokú bíróság helyesbített, és mindkét bíróság ellenőrizhető módon rögzítette a ténymegállapításhoz, illetve a tényállás módosításához, valamint az általa alkalmazott anyagi és eljárási jogi szabályhoz vezető indokait, következtetéseit, álláspontját.
- [34] A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén. Az indokolási kötelezettség megsértésére hivatkozás valójában az irányadó tényállás megalapozottságát kifogásolja, ami törvényben kizárt.
- [35] A XV. rendű terhelt terhére rótt bűncselekmény valamennyi törvényi tényállási eleme maradéktalanul, aggálymentesen megállapítható és az eljáró bíróságok rendkívül részletes indokolásából (elsőfokú ítélet 153-874. oldal, másodfokú ítélet 14-80. oldal) pontosan kitűnik a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenység, valamint, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontjukat - a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel kapcsolatban - mire alapozták.
- [36] A védelem által a felülvizsgálati indítványban is kifejtett érvek cáfolatával az első- és másodfokú bíróság a védekezés elvetése kapcsán kimerítően foglalkozott. Így a törvényszék a védő által hivatkozott, az 1. számú Kft. által a 2. számú Rt. ellen 500.000.000 forint vételár megfizetése, illetve 290.000.000 forint kölcsön visszafizetése iránt indított és már a megismételt elsőfokú eljárás idején jogerősen befejeződött polgári perek megállapításaival kapcsolatban is részletesen kifejtette az álláspontját (elsőfokú ítélet 635-636. és 643. oldalai).
- [37] A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján valóban felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt bűnösségének megállapítására az anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. A jelen esetben azonban erről szó sincs.
- [38] A kifejtettek szerint az eljáró bíróság a XV. rendű terhelt bűnösségét helyesen állapította meg. Nem tévedett, amikor a vesztegetés elfogadása kapcsán a kft. önálló cégjegyzésre, valamint törvényes képviselőre és bankszámla feletti rendelkezésre jogosult ügyvezetőjét önálló intézkedésre jogosultnak tekintette, aki az adott szerv működését vagy a szervvel kapcsolatba kerülő személyek jogait és érdekeit érintő lényeges kérdésekben dönthet. Ezt az 1997. évi CXLIV. törvény (Gt.) 21. §-a és 39-40. §-ai kétségtelenné teszik.
- [39] A felrótt bűncselekmény minősítése megfelel az anyagi jogi rendelkezéseknek.
- [40] Az eljáró bíróság nem sértett törvényt, amikor az elbíráláskor hatályos büntetőtörvényt kedvezőbbnek ítélte és a terhelttel szemben a 2012. évi C. törvényt alkalmazta. A tényállás egyértelműen tartalmazza, hogy a XV. rendű terhelt azért kapott pénzt az I. rendű terhelttől, hogy egy gazdasági társaság ügyvezetőjeként közreműködjön annak érdekében, hogy a vizsgálattal érintett dolgok rendben legyenek tünjenek. A XV. rendű terhelt annak érdekében fejtette ki a cselekvőségét, hogy ne derüljön ki az I. rendű terhelt bűnelkövetői magatartása. Magatartásának lényege szerint gazdálkodó szervezet önálló intézkedésre jogosult tagjaként jogtalan előny fejében

korábbi szabálytalan pénzmozgások „lepapírozására” kötött szerződést. Ekként magatartása nem az alaphüccselekményhez kapcsolódó, hanem gazdasági vesztegetést valósít meg. Mindazt, amit a kapott pénz fejében tett, a gazdálkodó cég működési körében fejtette ki, azonban a kft. nevében ügyvezetőként a diszkont kincstárjegyre vonatkozó halasztott adásvételi szerződést saját jogtalan vagyoni előnyszerzése érdekében írta alá.

- [41] A bíróság által az egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztési keretben enyhítő rendelkezés alkalmazásával [Btk. 82. § (3) bekezdés] kiszabott pénzbüntetés is összhangban áll a törvénnyel.
- [42] A védő felülvizsgálati indítványában arra hivatkozott, hogy a 30 millió forintos jogtalan előnnyel valójában a kft. gazdagodott, amelynek a terhelt az ügyvezetője volt. Egyrészt rámutat a Kúria, hogy ez a kérdés nem a felrótt hüccselekmény tényállásszerűsége, minősítése, illetőleg a büncösség szempontjából jelentős, hanem a vagyoneklobzást érintően, ami azonban nem felülvizsgálati ok. Másrészt a hivatkozás szempontjából valójában a terhelt személye és a terhére rótt hüccselekmény semmiképp nem közömbös, legfeljebb arról van szó, hogy a terhelt mellett az őt alkalmazó jogi személy (illetve akinek érdekében eljár) ellen eljárás nem folyt.
- [43] Jogi személlyel szemben büntetőjogi szankció alkalmazhatóságának feltételeit a 2001. évi CIV. törvény teremtette meg, amely törvény 2. §-a szerint jogi személlyel szemben az e törvényben meghatározott intézkedések a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvényben (Btk.) meghatározott szándékos hüccselekmény elkövetése esetén alkalmazhatók, ha a hüccselekmény elkövetése a jogi személy javára vagyoni előny szerzését célozta vagy eredményezte, és a hüccselekményt a jogi személy
- a) ügyvezetésre vagy képviselőre feljogosított tagja vagy tisztségviselője, felügyelő bizottságának tagja, illetőleg ezek megbízottja a jogi személy tevékenységi körében követte el,
- b) tagja vagy alkalmazottja a jogi személy tevékenységi körében követte el, és azt a vezető tisztségviselő felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettségének teljesítése megakadályozhatta volna.
- (2) Az (1) bekezdésben meghatározott eseteken kívül az e törvényben meghatározott intézkedések alkalmazhatók akkor is, ha a hüccselekmény elkövetése a jogi személy javára vagyoni előny szerzését eredményezte, és a jogi személy ügyvezetésre vagy képviselőre feljogosított tagja vagy tisztségviselője a hüccselekmény elkövetéséről tudott.
- [44] A 2001. évi CIV. törvény csak 2004. május 1-jén lépett hatályba, ekként az ügyész a vádiratban nem is indítványozhatta volna a jogi személlyel szemben intézkedés alkalmazását.
- [45] A felülvizsgálati indítvány sérelmezte a vagyoneklobzás alkalmazását, a vonatkozásban azonban a felülvizsgálat kizárt. A Be. 416. § (4) bekezdés c) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak, ha az esetleges törvénysértés különleges eljárás keretében orvosolható. A bíróság különleges eljárásban határoz a vagyoneklobzásról, ha ügydöntő határozatában arról nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett. Miután a törvény nem tesz különbséget az egyes különleges eljárások között, az idézett tilalom valamennyi, a XXIX. Fejezet I-II. Címében szabályozott különleges eljárásra vonatkozik (EBH 2017.B.23.). A Kúria 2017.B.23. számú elvi döntésének közzététele - 2018. január 24-e - óta nem irányadó a BH 2016.162. számon közzétett eseti döntés III. pontjában kifejtett álláspont.
- [46] Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat a XV. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

V.

- [47] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki.
- [48] A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati

indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2018. május 2.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírósági ügyintéző